

de Staten in bepaalde gevallen haar eigen zin kon doorzetten.

NOTEN

1) R.C. Bakhuizen van den Brink, De eerste vrije vergadering van de Staten van Holland, in: *Het Ned. Rijksarchief I* (1857), p. 43-45.

2) J. Smit, 'De ontvanger-particulier in Holland' van ca. 1935, artikel in handschrift berustend in het Algemeen Rijksarchief, in het bijzonder afd. B. stuk VII.

Met dank aan de heer J.W. Koopmans te Groningen wiens dissertatie *De Staten van Holland en de Opstand. De ontwikkeling van hun functies en organisatie in de periode 1544-1588* begin 1990 verschijnt.

3) Gemeentearchief Rotterdam, Oud Stadsarchief (OSA) 714, p. 223.

4) J.L. van der Gouw, Schieland als koloniaal gebied van Rotterdam, in: *Rotterdams Jaarboekje* 1977, p. 235-255.

5) OSA 714, p. 129.

6) OSA 714, p. 76, 77, 132.

7) OSA 714, p. 254.

8) Gedrukte resoluties Staten van Holland op datum. N.B.: de resoluties van 1578 maart 2 tot aug. 21 zijn niet bewaard gebleven.

9) Gedrukte resoluties Staten van Holland op datum.

10) OSA 714, p. 59, 63, 357. De formulering is van Smit, zie noot 2.

11) OSA 714, p. 372-377.

12) Gedrukte resoluties Staten van Holland op datum.

13) Zie noot 12.

14) Zie noot 4. Het ging om benoemingsrechten, recht van wind, gruit (grondstof voor bier), ellemaat, kraan en waag en om voormalige geestelijke goederen.

15) OSA 714, p. 460.

16) OSA 714, p. 488, 491.

17) OSA 714, p. 502 e.v. en 523.

18) OSA 714, p. 530.

19) Gedrukte resoluties Staten van Holland op de data 1579 maart 20, mei 18, nov. 14, 1580 febr. 12, sept. 2, 1581 mei 20 en Bibliotheek van Handschriften Remonstrantse Gemeente Rotterdam nr. 559 in de Gemeentebibliotheek Rotterdam.

20) H. ten Boom, *De reformatie in Rotterdam*, Amsterdam 1987, p. 91. E.A. Engelbrecht, *De vroedschap van Rotterdam 1572-1795, Bronnen voor de geschiedenis van Rotterdam deel V*, Rotterdam 1973, p. 41, 42. Zie ook Oud Notarieel Archief nr. 2, p. 117, Gemeentearchief Rotterdam.

21) Gedrukte resoluties Staten van Holland op de data 1582 jan. 26, mei 23.

22) OSA 715, p. 91, 99, 127, 315, 360, 523.

23) Oud Notarieel Archief nr. 11, p. 209.

24) Zie het artikel van Smit onder noot 2.